

CONSULTAȚII ÎN AJUTORUL CELOR CE STUDIAZĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL POLITICO-IDEOLOGIC

Cursul: Probleme fundamentale ale economiei socialiste, ale aplicării noului mecanism economico-financiar în etapa făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate

POLITICA P.C.R. DE DEZVOLTARE A BAZEI DE MATERII PRIME ȘI RESURSE ENERGETICE ÎN ETAPA ACTUALĂ A EDIFICĂRII SOCIALISMULUI ÎN ȚARA NOASTRĂ. SARCINILE ORGANELOR ȘI ORGANIZAȚIILOR DE PARTID ÎN ÎNFĂPTUIREA PROGRAMULUI DE DEZVOLTARE A BAZEI DE MATERII PRIME ȘI ENERGETICE, ÎN FOLOSIREA RAȚIONALĂ A MATERIILOR PRIME ȘI RESURSELOR ENERGETICE

Preocupare constantă a politicii economice a P.C.R., dezvoltarea bazei proprii de materii prime și resurse energetice a căpătat în anul de după Congresul al IX-lea al partidului, valențe noi, care au transformat-o în obiectiv de prim plan. Cu atât mai însemnate s-au vădit și se vădese aceste orientări în condițiile acțiunii pe plan mondial a unor factori economici și extra-economiți printre care sînt de menționat escaladarea prețurilor materiilor prime și resurselor energetice, perspectiva epuizării într-o perioadă apropiată (30-50 ani) a unor resurse naturale neregenerabile dacă se va menține ritmul de consum existent etc. În lumina documentelor congreselor partidului, din perioada de după 1965, a acțiunilor și măsurilor întreprinse, a programelor elaborate în acest cadru din inițiativa și cu contribuția hotărîtoare a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, sporirea bazei proprii energetice și de materii prime constituie un element de bază pentru asigurarea independenței în domeniul energetic, pentru creșterea puterii și independenței economice a țării, fără de care nu poate fi concepută nici independența politică.

Să subliniem, că potrivit hotărîrilor Congresului al XII-lea al partidului, la finele actualului cincinal Româ-

nia urmează să treacă din rîndul țărilor în curs de dezvoltare în cel al țărilor cu un nivel mediu de dezvoltare economică; în prezent țara noastră are condițiile spre a reuși să acopere din resurse interne întregul consum de energie primară, realizînd astfel încă în 1985 sarcina pe care Congresul al XII-lea o prevăzuse pentru 1990. În acest scop este necesar — așa cum arăta secretarul general al partidului la Plenara C.C. al P.C.R. din 31 martie 1982 — „ca indicele de creștere a consumului de materii prime și energie să fie mai mic și cu mult mai mic decît creșterea generală a producției, urmînd ca o parte a producției să fie realizată tocmai pe seama reducerii consumurilor”. Ținînd seama de prioritățile economiei naționale, întensificarea eforturilor pentru realizarea programului cu privire la energie apare de o deosebită importanță și actualitate. La Plenara C.C. al P.C.R. din 7-8 octombrie 1982, tovarășul Nicolae Ceaușescu spunea: „... se impune să acționăm cu mai multă hotărîre în direcția reducerii consumului de combustibil și energie. În mod deosebit atrag atenția asupra reducerii mai puternice a consumurilor industriale, a eliminării pierderilor în producerea și distribuția energiei, a perfecționării tehnologiilor în industrie”.

Supliment la

nr. 43 1982

**Revista
ECONOMICA**

Problema diminuării consumurilor de materii prime și în primul rând de materii prime energetice nu este specifică numai țării noastre, ci are o arie de cuprindere deosebit de largă, este o problemă mondială. Ea se datorește în primul rând faptului că dezvoltarea tot mai accelerată a economiilor naționale nu poate fi concepută în afara producției materiale, iar resursele de materii prime sînt limitate ca volum. Pe de altă parte, pe măsură ce depozitele de resurse mai ușor exploatabile se epuizează, ele sînt înlocuite în circuitul economic de resurse mai sărace, mai greu abordabile, a căror obținere este mai costisitoare, fără a mai pune la socoteală neuniformitatea distribuției geografice a felurilor de resurse, care impune fiecărui stat adoptarea unei politici proprii referitor la fiecare tip de resursă, de materie primă necesară.

Este suficient să examinăm dinamica producției mondiale a citorva principale resurse energetice și materii prime în ultimii zece ani ca să ne dăm seama de ritmul rapid de consum al acestora, ritm ce depășește în multe cazuri ritmul descoperirii de noi resurse de același tip. Astfel, în decurs de zece ani (1970—1980) producția de cărbune superior a sporit cu aproape 30%, cea de petrol brut — cu 31%, cea de gaz natural, cu aproape 45%, cea de minereu de fier cu peste 17%, cea de aluminiu, cu peste 58%.

Trebuie să fie evident pentru toată lumea că menținerea ritmurilor înalte de dezvoltare economică în condițiile agravării continue a crizei economice mondiale poate fi asigurată numai punînd un accent deosebit în asigurarea cu materii prime pe sursele proprii, pe economii de toate felurile, pe intensificarea deosebită a recuperării și refolosirii materialelor, pieselor, subsansamblelor. Este o necesitate imperioasă, este o sarcină de mare importanță aceea ca organele și organizațiile de partid să mobilizeze zi de zi, ceas de ceas pe lucrătorii aparatelor ministerelor, ai consiliilor populare, pe oamenii muncii din toate unitățile din economie, în frunte cu comuniștii, pentru a acționa cu toată răspunderea și fermitatea în vederea traducerii în practică a programelor respective.

Este necesar ca toți factorii implicați în utilizarea materiilor prime, materialelor, combustibilului și resurselor energetice să se mobilizeze spre a iniția și urmări în spiritul prevederilor documentelor de partid, măsurile menite să conducă atât la economii din ce în ce mai substanțiale la orice fel de resurse cît și la promovarea tot mai masivă a resurselor indigene, a resurselor de care dispune țara noastră.

SPORIREA RESURSELOR, DAR ȘI REDUCEREA SEVERĂ A CONSUMURILOR

Evidențierea și atragerea în circuitul economic a unor noi resurse necesită în primul rând intensificarea eforturilor în domeniul explorărilor geologice. Investițiile alocate acestui domeniu au fost de 4285 milioane lei în anul 1980, de 1,7 ori mai mari decît în 1965. Această sporire a volumului de investiții trebuie neapărat dublată de o calitate superioară a activității în domeniul vizat precum și în domeniile adiacente.

În condițiile actuale, în care în 1983 se prevede ca nivelul investițiilor să rămînă practic la nivelul atins în 1982 — spre a se putea concentra toate forțele pentru terminarea investițiilor începute, pentru punerea la timp în producție a capacităților prevăzute în plan — pentru creșterea nivelului tehnic, în geologie, în energie, mai cu seamă în domeniul petrolului, dar și în cel al minelor, apare o creștere de investiții spectaculoasă, de 20 pînă la 40 la sută, care creează în fapt premisele pentru înlăptuirea programului de asigurare a economiei noastre naționale cu surse de energie și de materii prime din țară. Realizarea unor programe de investiții atât de ambițioase în aceste sectoare chele pentru depășirea actualelor dificultăți reprezintă una din sarcinile principale cărora toți oamenii muncii, sub îndrumarea organelor de partid, sînt chemați să le facă față. Este necesară în primul rând extinderea ariei cercetărilor și explorărilor geologice în zonele geografice mai greu accesibile. Se cere, totodată, perfecționarea echipamentului tehnic utilizat ca și a metodelor de stabilire a dimensiunilor zăcămintelor descoperite, pentru a permite o evaluare mai riguroasă a resurselor de care dispunem. Un rol însemnat îl are realizarea unor cercetări care să conducă la stabilirea de tehnologii cu înalt nivel de eficiență, în sensul creșterii gradului de extracție a materiilor prime din zăcămint, al sporirii economicității exploatarei minereurilor sărace și al separării substanțelor utile înglobate în minereurile complexe.

Desigur, cele arătate mai sus constituie căi menite să asigure sporirea producției și deci să amplifice posibilitățile de consum. Însă mult mai important decît aceasta este crearea unor condiții optime pentru realizarea unor consumuri de materii prime, materiale, combustibili și resurse energetice cît mai reduse, ceea ce de regulă reclamă mijloace materiale, umane și financiare sensibil mai mici decît cele legate de sporirea producției, prezentînd astfel o eficiență economică ridicată. În acest sens, o posibilitate foarte importantă o oferă creșterea tehnicității prin reproiectarea produselor. Activitatea pe acest tărîm trebuie astfel structurată încît reducerea consumurilor de materii prime, materiale, combustibili și energie să fie însoțită de miniaturizarea produselor — fenomen specific îndeosebi ramurilor electronice, electrotehnice, construcției de mașini; de înlocuirea materiilor prime și materialelor deficitare; de sporirea performanțelor tehnice, ergonomice, de design ale produselor etc.

Dincolo de aspectele menționate acțiunea de reproiectare a produselor este strîns legată de o eficiență economică superioară, cale sigură pentru realizarea unor produse capabile să concureze cu succes pe piața mondială și să satisfacă superior necesitățile interne de consum.

Apreierea reducerilor consumurilor de materii prime, combustibil și energie ca obiectiv de bază în activitatea de reproiectare a produselor, are în vedere și faptul că în țara noastră consumurile specifice realizate pe unitatea de produs sînt în majoritate superioare față de produse similare obținute în țările cu economie dezvoltată. „Noi avem multe produse, în toate domeniile... unde consumăm peste ceea ce se realizează în alte țări, cu 20, 30 și

chiar pînă la 50 la sută mai mult pe unitatea de produs", arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu în septembrie 1982, în cuvîntarea rostită la întîlnirea cu activul de partid și de stat al județului Brașov. Cu un alt prilej se sublinia că, din analiza efectuată în cadrul Ministerului Industriei Ușoare, a rezultat o posibilă reducere de 20% a consumului de materii prime și o reducere cu pînă la 30% la materiale față de consumul din 1981, numai prin reproiectarea produselor. Avînd în vedere consumul anual de 400 000 tone materii prime textile (bumbac, lînă, fire sintetice, celofibră etc.), rezultă prin reducerea cu 20% a consumului de materii prime economii de 80 000 tone, echivalentul a cca. 300 milioane mp țesături. Realizarea acestor economii în perioada 1981—1984 ar permite ca cea mai mare parte a producției pe anul 1985 să fie obținută pe seama lor. După cum s-a arătat, această situație nu este singulară ci este întîlnită practic în toate ramurile consumatoare de materii prime.

REPROIECTAREA TEHNOLOGIILOR ȘI RECUPERAREA DEȘEURILOR — CĂI INSEMNAȚE DE ECONOMISIRE

Un alt domeniu important de acțiune pentru diminuarea consumurilor îl constituie activitatea de reproiectare a tehnologiilor. Alături de reproiectarea produselor, reproiectarea tehnologiilor constituie calea cea mai sigură pentru reducerea consumurilor specifice de produse. Din inițiativa secretarului general al partidului, s-a stabilit ca fiecare minister, împreună cu institutele de cercetare, să treacă imediat la analiza fiecărui produs stabilindu-se, cu termene precise de aplicare, noile tehnologii ce vor fi utilizate pentru reducerea cu cel puțin 20-25% a consumurilor pe întregul cincinal. Avînd în vedere că peste 70% din valoarea mijloacelor de producție existente sînt puse în funcțiune în ultimii 15 ani, deci reprezintă mijloace de producție moderne, se consideră că există o bază de producție suficient de elastică pentru a putea răspunde cerințelor unor noi tehnologii care să ofere consumuri specifice de materii prime, materiale, energie, sensibil inferioare celor care se mai practică azi în multe din activitățile industriale.

Reproiectarea tehnologiilor trebuie concepută astfel încît accentul principal să se pună în ramurile cunoscute ca mari consumatoare la materii prime, materiale, combustibil și energie, ramuri care prezintă o pondere redusă la formarea producției industriale în raport cu aceste consumuri. În rîndul acestora trebuie menționate: chimia, metalurgia (feroasă și neferoasă), materialele de construcții, industria sticlei. Reproiectarea tehnologiilor în scopul micșorării cantității de materii prime, de purtători de energie, înglobați în produse este cu atît mai necesară cu cît exportul produselor acestor ramuri are o tendință de creștere pentru țara noastră, acest export transformîndu-se, în anumite cazuri, în fapt, într-un export mascat de energie. Inseși țările capitaliste dezvoltate, grav afectate de criza economică și-au redus în ultimul timp exportul tocmai la produsele ramurilor menționate anterior.

Un alt domeniu foarte vast de acțiune pentru reducerea consumurilor de materii prime, materiale, combustibil și energie îl constituie acțiunea de recuperare a deșeurilor

tehnologice, a materialelor uzate, a pieselor și subansamblelor vechi; în acest din urmă caz se pune un accent deosebit mai întîi pe reconstrucționarea și refolosirea acestora în procesele de producție și numai dacă acest lucru nu este eficient economic, pe reutilizarea lor ca materiale refolosibile.

Desfășurarea în bune condiții a acțiunilor proprii acestui domeniu, la care pot participa atît întreprinderile productive cît și toți cetățenii țării, impune crearea unor condiții specifice. Se consideră necesară o mai bună organizare și dotare atît a unităților de colectare a deșeurilor cît și a celor de prelucrare a lor. Dintre acestea, cel mai ușor de rezolvat sînt problemele referitoare la organizarea punctelor de colectare ce pot fi dotate cu mijloace relativ simple, aspectele care se evidențiază fiind legate îndeosebi de o mal bună gospodărire a spațiilor avute la dispoziție, o rațională răspîndire a lor în teritoriu, o bună planificare a transportului cantităților depozitate pentru asigurarea unei activități fluente. O mare importanță pentru transformarea acțiunii de recuperare a materialelor refolosibile într-o acțiune generală, de masă, la care fiecare cetățean al țării să se simtă obligat să participe, o are punerea pe baze sănătoase a relației dintre unitățile de recuperare și populație. Tocmai de aceea se impun cît mai grabnic rezolvate așa-zisele mici neajunsuri — lipsa de disciplină care încă mai domnește la aceste unități în privința respectării programului de lucru, prețurile stabilite pentru unele materiale care nu sînt corelate nici cu importanța acestor materiale pentru economia națională, nici cu interesul care trebuie provocat din partea publicului etc. — care sînt însă de natură să frîneze această acțiune, a cărei importanță pentru economia națională crește continuu.

Evident, acțiunea de colectare a deșeurilor și diferitelor piese și subansamble ieșite din uz ce nu mai pot fi reconstrucționate în vederea reutilizării lor în procesul de producție nu constituie un scop în sine, ci este subordonată reintroducerii în circuitul economic. Aceasta presupune existența unor unități de prelucrare capabile să asigure într-un timp cît mai scurt acest lucru, modul de funcționare al acestora ca unități de sine-stătătoare sau ca secții ale unor unități fiind determinat de criteriile impuse de desfășurarea unei activități economice eficiente. Legat de activitatea acestora trebuie manifestate preocupări mai susținute legate de înzestrarea cu mașini și instalații specifice, care să permită tăierea și prelucrarea deșeurilor de orice fel, inclusiv a celor menajere.

Există încă mari rezerve pentru creșterea gradului de asigurarea din țară a materiilor prime și energetice, pentru o utilizare superioară a acestora.

INFORMARE PROMPTĂ, ACȚIUNI IMEDIATE

„Nu în suficientă măsură am ținut însă pasul cu asigurarea bazei de materii prime și energetice. De fapt, nu s-a realizat sau nu s-a urmărit realizarea programului; pentru că dacă prevederile planurilor cincinale din ultimul deceniu s-ar fi realizat în întregime, noi am fi acum în situația să avem o independență energetică. Este deci necesar, acum, să acționăm pentru a recupera rămînerea în

urmă în domeniul energetic și al materiilor prime, să ne asigurăm o bază mai bună internă...”, arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea rostită la Plenara C.C. al P.C.R. din 31 martie 1982. Complexitatea și importanța acestei probleme reclamă participarea hotărîită și responsabilă a fiecărui cetățean, a unităților economice, a institutelor de cercetare și proiectare, a centralelor industriale, ministerelor, a altor organe de sinteză, cu rol în desfășurarea activității economice, în frunte cu organele și organizațiile de partid, care trebuie să inițieze, să urmărească și să controleze modul cum sînt traduse în practică, la fiecare loc de muncă, măsurile de economisire a materiilor prime, materialelor, combustibilului și energiei.

Un rol deosebit de important al organizațiilor de partid constă în inițierea unor campanii de educare a fiecărui cetățean în vederea conștientizării posibilităților pe care le are la îndemînă, atît la domiciliu, cit și la locul de muncă, de a contribui la economisirea de materii prime, materiale, combustibil și energie. În acest scop nu trebuie neglijate nici un fel de mijloace de educare și informare, de stimulare și cointeresare, astfel ca acțiunea de economisire, recuperare, reciclare a materiilor prime, energiei, combustibilului să devină cauza fiecăruia și a tuturor. În sfera acțiunilor menite a imprima la cetățeni spiritul de economie și grija pentru recuperarea materialelor refolosibile, în întreprinderi trebuie să existe și alte forme organizate, precum sînt cursurile de reciclare, popularizarea celor mai bune rezultate de economisire realizate de muncitorii fruntași, stimularea morală și materială a acestora în raport cu economiile obținute.

Un aspect foarte important care poate contribui din plin la obținerea unor bune rezultate în domeniul economisirii de materii prime, materiale, combustibil și energie este cel legat de difuzarea informațiilor. Dealtfel, accesul la informații și viteza cu care ele devin accesibile la un nivel cit mai general constituie o problemă ce condiționează generalizarea activității de înaltă calitate și eficiență în mai toate domeniile. În întreaga lume, îndeosebi în țările cu economie puternic dezvoltată, s-au conceput și realizat sisteme de difuzare foarte rapidă a informațiilor, sisteme bazate pe utilizarea calculatoarelor electronice de mare capacitate, în fapt, au fost create sisteme teleinformaționale la scară națională. Prin aceste sisteme sînt ordonate informații cu privire la cele mai bune realizări în toate domeniile, deținute atît pe plan național cit și internațional. O bună informare amplifică eficiența întregii activități economice prin promovarea și răspîndirea în masă a realizărilor de vîrf înregistrate pe plan național și internațional, înlesnind economii însemnate de resurse financiare și umane și orientînd eforturile spre domeniile cu probleme nerezolvate.

Transformarea acțiunii de dezvoltare a bazei de materii prime și resurse energetice într-un imperativ de seamă al economiei naționale, atragerea în această acțiune a întregului popor, stimularea potențelor creatoare ale oamenilor muncii pentru a-și aduce o contribuție tot mai mare la realizarea în practică a mărețelor programe de asigurare a independenței energetice a țării — lată o sarcină de mare însemnătate, care trebuie realizată în mod exemplar.

dr. ing. EMIL COSTIN

PRODUCȚIA MONDIALĂ A UNOR MATERII PRIME

Tabelul nr. 1

Resurse	Unitate de măsură	1970	1975	1980	1981
Cărbune superior	mil. tone metrice	2122	2340	2740	2757
Lignit și cărbune brun	"	880	884	996	1007
Petrol brut	"	2275	2646	2979	2776
Gaz natural	10 ¹⁵ joules	38455	46404	55670	53164
Minereu de fier	mil. tone metrice	422	526	496	492
Cupru	"	6356	7391	7789	7771
Zinc	"	5208	5124	6102	6099
Aluminiu	"	11310	14364	17935	17947

INTREBĂRI

- 1) Ce loc ocupă în strategia progresului țării, dezvoltarea bazei proprii de materii prime și energie?
- 2) Pe ce căi trebuie acționat în scopul reducerii consumurilor materiale și energetice?
- 3) Cum acționați în acest sens la locul dumneavoastră de muncă?

Bibliografie: Nicolae Ceaușescu, Raportul Comitetului Central cu privire la activitatea Partidului Comunist Român în perioada dintre Congresul al XI-lea și Congresul

al XII-lea și sarcinile de viitor ale partidului, România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, vol. 19, Nicolae Ceaușescu, Cuvîntare la Plenara C.C. al P.C.R., din 31 martie, 1982; Nicolae Ceaușescu, Cuvîntare la Plenara C.C. al P.C.R. din 7—8 octombrie, 1982.

Vezi, de asemenea, T. Cocirlă, Dezvoltarea accelerată a bazei energetice a țării, Revista economică nr. 14/1982; B. Gh. Petrescu, Diminuarea consumurilor de materii prime și combustibili — condiție a sporirii eficienței economice. Revista economică nr. 24/1982.

ROLUL AGRICULTURII ÎN DEZVOLTAREA ECONOMIC-SOCIALĂ A ȚĂRII, ÎN FĂURIREA SOCIETĂȚII SOCIALISTE MULTILATERAL DEZVOLTATE. ÎNFĂPTUIREA UNEI NOI ȘI PROFUNDE REVOLUȚII AGRARE – OBIECTIV PRIORITAR ÎN ACTUALUL CINCINAL

Progresul economic și social al lumii contemporane se află într-o strinsă legătură și dependență de rezultatele ce se obțin în agricultură. În toate țările, indiferent de orinduirea socială, agricultura a avut și are un rol deosebit de important pentru dezvoltarea și progresul economico-social. În condițiile orinduirii socialiste, unde scopul final al producției materiale îl constituie satisfacerea tot mai deplină a nevoilor materiale și spirituale a membrilor societății, rolul agriculturii capătă o semnificație crescândă, dezvoltarea intensivă și modernizarea acesteia constituind o sarcină centrală în politica economică și o necesitate obiectivă de cea mai stringentă actualitate.

Pentru partidul și statul nostru, rezolvarea problemei agrare, urmărind transformarea agriculturii într-o ramură intensivă, modernă, de mare randament și cu înaltă eficiență economică, o ramură capabilă să satisfacă într-o măsură tot mai mare nevoile crescînde ale economiei naționale în produse agricole, a constituit întotdeauna — și cu deosebire după Congresul al IX-lea al P.C.R. — o componentă de bază, esențială a politicii economice, una din direcțiile definitorii ale procesului atotcuprinzător de făurire în țara noastră a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare spre comunism. Încă la Plenara C.C. al P.C.R. din 17—18 martie 1970, tovarășul Nicolae Ceaușescu, criticînd fenomenele de subapreciere a agriculturii arăta că: „Fără o agricultură intensivă, modernă, de înaltă productivitate, organizată pe baza celor mai noi cuceriri ale științei, nu se poate asigura nici făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate, nici edificarea comunismului în patria noastră“. Întregul proces al construcției socialiste din țara noastră, ca și din celelalte țări socialiste, confirmă pe deplin caracterul profund științific și justetea acestei teze formulate cu atîta claritate și convingere de către secretarul general al partidului nostru.

FUNCȚIUNI MULTIPLE ȘI DE MARE IMPORTANȚĂ

Privit concepției partidului nostru, afirmată cu consecvență începînd cu Congresul al IX-lea al P.C.R., agricultura reprezintă în condițiile țării noastre o ramură de bază a economiei naționale, cu rol hotărîtor pentru ridicarea nivelului de trai al întregului popor. Definind locul și rolul agriculturii în dezvoltarea și creșterea economică a țării, în strînsa ei legătură cu industria, tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta că: „În procesul construcției socialiste se impune să se ia în considerare faptul, mai ales în țările cu condiții adecvate, cum este țara noastră, că agricultura reprezintă una din ramurile de cea mai mare importanță

ale economiei naționale, ea are un rol hotărîtor pentru progresul rapid al întregii economii, pentru ridicarea nivelului de trai al poporului“. A nu ține seama în practică de această teză, pe care conducerea partidului nostru a elaborat-o pe baza însăși a experienței dobîndite în construcția socialistă, înseamnă a aduce însemnate prejudicii procesului de intensificare și modernizare a agriculturii și a crea dificultăți dezvoltării armonioase și echilibrate a întregii economii naționale. După cum se știe, într-o anumită perioadă de dezvoltare a economiei noastre a existat la unele organe tendința de subapreciere a agriculturii și a rolului acesteia în creșterea economică, ceea ce a făcut ca rezultatele obținute să nu fie pe măsura posibilităților și a potențialului real de producție de care dispune această ramură. Indicațiile date în numeroase împrejurări de către secretarul general al partidului nostru, privind înțelegerea și aprecierea justă a importanței, a locului și rolului agriculturii, precum și măsurile stabilite în direcția intensificării și modernizării acesteia, sînt și vor rămîne de o excepțională însemnătate pentru progresul economic și social al țării, pentru edificarea în țara noastră a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare spre comunism.

Problema creșterii substanțiale a rolului agriculturii în dezvoltarea de ansamblu a economiei naționale, a revoluționării întregii activități din această ramură, este pregnant reliefată în documentele programatice ale celui de al XII-lea Congres al P.C.R. Din conținutul acestor documente se desprinde cu o deosebită claritate faptul că alături de lărgirea bazei de materii prime, energie și combustibili, accelerarea procesului de dezvoltare și modernizare a producției agricole constituie una din principalele priorități ale politicii economice a partidului în actualul cincinal.

Pornind de la aceste considerente, conducerea partidului nostru a subliniat, de nenumărate ori, necesitatea creșterii rolului agriculturii în dezvoltarea de ansamblu a economiei naționale. Înfăptuirea acestei importante sarcini economice presupune asigurarea premiselor și a tuturor condițiilor pentru creșterea substanțială a producției agricole în toate sectoarele acesteia. Rolul hotărîtor al creșterii randamentelor în agricultură pentru dezvoltarea armonioasă, echilibrată a întregii economii naționale decurge din funcțiile multiple economice și sociale ale agriculturii. Dintre acestea, menționăm: a) asigurarea cantitativă, calitativă și sortimentală a populației cu produsele alimentare necesare hranei; b) asigurarea sortimentului de materii prime pentru industriile prelucrătoare — alimentară și ușoară — în cantități îndestulătoare și de calitate superioară; c) asigurarea unor

cantități sporite de produse pentru export în perioada de desfacere eficientă, competitivă și de înaltă calitate; d) utilizarea de către unitățile agricole a unor cantități tot mai mari de produse industriale și participarea pe această cale la lărgirea pieței interne; e) participarea la asigurarea și amplificarea fondurilor locale de produse, destinate auto-aprovizionării în profil teritorial, precum și la fondul centralizat al statului destinat satisfacerii unor nevoi de interes economic general; f) punerea la dispoziția ramurilor neagricole a surplusului de resurse de muncă, creat prin extinderea mecanizării proceselor de muncă; g) asigurarea rezervelor de stat de produse agricole pentru condiții și situații neprevăzute.

Îndeplinirea cu succes și la un nivel calitativ superior a acestor multiple și importante funcții pe care agricultura le are, necesită trecerea cu hotărâre la aplicarea în practică a măsurilor și acțiunilor stabilite de conducerea partidului, privind înlăptuirea unei noi și profunde revoluții agrare.

În concepția partidului nostru, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, noua revoluție agrară este gândită ca un proces complex tehnic, organizatoric, economic și social, de durată, menit să conducă la înlăptuirea unor transformări radicale, de ordin cantitativ, dar mai ales calitativ, în domeniul forțelor de producție — respectiv al bazei tehnico-materiale, al asigurării, pregătirii profesionale și utilizării forței de muncă și în cercetarea științifică; în domeniul relațiilor de producție — respectiv în organizarea și conducerea producției, activităților sociale, precum și în conștiința tuturor lucrătorilor care activează în agricultură. Toate aceste transformări au drept scop să asigure creșterea substanțială a producției agricole vegetale și animale, îmbunătățirea calității produselor și a întregii activități din agricultură, sporirea productivității muncii lucrătorilor agricoli, ridicarea nivelului tehnic în toate sectoarele producției agricole, creșterea eficienței economice și perfecționarea întregii activități sociale, generale, din satele noastre. Sintetizând conținutul și finalitatea obiectivelor noii revoluții agrare, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia că: „Ne propunem, de fapt, să realizăm o adevărată revoluție agrară în ce privește producția, productivitatea muncii, nivelul tehnic, eficiența economică, activitatea socială generală din satele noastre“.

DE LA FIECARE PALMĂ DE PĂMÎNT AGRICOL — UN RANDAMENT CÎT MAI ÎNALT

În vederea realizării acestor obiective de importanță vitală pentru dezvoltarea armonioasă a economiei naționale, pentru progresul general al țării și ridicarea bunăstării întregului nostru popor, secretarul general al partidului a indicat și fundamentat științific direcțiile principale de acțiune pentru înlăptuirea noii revoluții agrare. Experiența mondială, ca și propria noastră experiență, demonstrează convingător că nivelul producțiilor obținute în agricultură este condiționat și depinde nemijlocit de modul cum este utilizat și gospodărit pămîntul. Pentru a asigura realizarea producțiilor agricole prevăzute, sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, este necesar să acționăm, în primul rînd, pentru valorificarea cu maximum de randament a întregii suprafețe agricole, a întregului teritoriu al țării. Documentele

programatice ale partidului nostru prevăd ca acest important obiectiv să se realizeze printr-un complex de măsuri și acțiuni tehnice, economico-organizatorice și juridice, care să asigure, pe de o parte, sporirea pînă în 1985 a suprafeței agricole cu 154 mii ha și îmbunătățirea structurii pe categorii de folosință a acesteia, iar pe de altă parte, creșterea potențialului de producție a tuturor terenurilor. În cadrul acestor măsuri și acțiuni, un loc central îl ocupă în prezent, și îl va ocupa și în viitorul an, extinderea și gospodărirea eficientă a lucrărilor de îmbunătățiri funciare. Astfel, în perioada 1981—1985, amenajările pentru irigații vor crește cu 700—1000 mii hectare, îndiguirile și desecările cu 800—850 mii ha, combaterea eroziunii solului cu 900—1000 mii ha.

Ridicarea fertilității economice a terenurilor agricole constituie în prezent și va constitui și în perspectivă o altă acțiune majoră, menită să asigure valorificarea superioară a fondului funciar al țării. În acest scop, sînt avute în vedere acțiuni care să asigure optimizarea economică a structurii culturilor pe zone și unități agricole, raționarea judicioasă a culturilor, solurilor și hibrizilor de plante, stabilirea unor asolamente raționale, precum și o mai bună gospodărire a substanțelor chimice și înosebi a îngrășămintelor minerale și organice. Acțiunile de valorificare cu maximum de randament a fondului financiar au în vedere să asigure și o gospodărire științifică unitară a întregului teritoriu al țării, indiferent de natura și caracterul proprietății asupra pămîntului. „Folosirea în întregime și cu cel mai mare randament a fiecărui metru de pămînt — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — este o problemă care privește pe toți cei ce dețin sub o formă sau alta terenuri agricole“.

Din documentele programatice ale partidului, apărute după cel de al XII-lea Congres al P.C.R., din cuvîntările făcute în această perioadă de către secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, ca și din numeroasele întîlniri de lucru cu oamenii muncii, cu specialiștii din agricultură, se desprinde cu o deosebită claritate faptul că înlăptuirea unor transformări revoluționare în agricultură presupune, ca o direcție prioritară de acțiune, ridicarea continuă a nivelului tehnic și tehnologic al producției în toate sectoarele de activitate productivă.

În acest cadru, un rol hotărîtor îl are și-l va avea și în viitor înzestrarea agriculturii cu o gamă largă, variată, multifuncțională și mereu mai perfecționată de tractoare și mașini care să asigure mecanizarea tuturor lucrărilor agricole, scurtarea duratei de execuție a acestor lucrări, efectuarea lor la un înalt nivel calitativ. Potrivit documentelor Congresului al XII-lea al P.C.R., la finele actualului cincinal, agricultura românească, va deține 140.000—150.000 de tractoare, 40.000—50.000 de combine autopropulsate, precum și o gamă diversificată de mașini și utilaje cu un grad ridicat de universalitate.

Întreg ansamblul de măsuri și acțiuni referitoare la creșterea nivelului tehnic și tehnologic al producției agricole au ca scop final să ajungem în situația de a încheia recoltarea grîului în 8—10 zile, a orzului în 4 zile, a porumbului în 30 de zile. Realizarea acestor obiective, coroborată cu o utilizare depînă și eficientă a tuturor mașinilor agricole, cu folosirea unor agregate complexe, care să efec-

tueze concomitent mai multe procese tehnologice, cu economisirea energiei și utilizarea optimă a forței de muncă, va constitui garanția executării la timp și de calitate a tuturor lucrărilor. Se va asigura, fără îndoială, o creștere substanțială a nivelului tehnic al producției agricole, o sporire pe această bază a randamentelor la hectar și pe cap de animal, a productivității muncii și a eficienței economice.

ȘTIINȚA, CERCETAREA — FORȚĂ NEMIJLOCITĂ DE PRODUCȚIE

Dezvoltarea intensivă și modernizarea susținută a producției agricole sînt și vor fi condiționate, într-o foarte mare măsură, de realizările obținute în activitatea de cercetare științifică și de operativitatea cu care acestea sînt introduse și generalizate în practică. Subliniind legătura strînsă care există, care trebuie să existe între știință și producție, tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta că: „**Infăptuirea unei profunde revoluții agrare, dezvoltarea și modernizarea susținută a producției agricole, presupun realizarea unei puternice revoluții în activitatea de cercetare, de introducere și generalizare a progresului tehnic în întreaga agricultură**”. În această privință, sînt luate în considerare măsuri și acțiuni care să dinamizeze, în spirit revoluționar, întreaga cercetare științifică din agricultură. Specialiștilor care lucrează în acest important domeniu de activitate le revine ca o sarcină centrală obținerea în cel mai scurt timp, pentru toate zonele de cultură și la toate plantele, a unor soiuri și hibrizi cu mare potențial de producție și cu un conținut ridicat de substanțe nutritive.

Eforturi deosebite se vor depune pentru îmbunătățirea activității de cercetare din zootehnie unde există serioase rămîneri în urmă. Ameliorarea raselor de animale — pornind de la rasele autohtone, acclimatizate la condițiile din țara noastră — va constitui preocuparea centrală a cercetărilor științifice. În desfășurarea acestei importante activități de creație științifică se va urmări obținerea unor rase mai coplezente, cu potențial biologic ridicat, care să asimileze mai bine hrana, să realizeze producții mari în perioade scurte și cu un consum mai redus de unități nutritive pe unitatea de produs.

Intrucît rezultatele superioare în domeniul cercetărilor cu caracter aplicativ nu sînt practic posibile fără o dezvoltare puternică a cercetărilor fundamentale, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu a trasat Academiei de Științe Agricole și Silvicultură sarcina să dezvolte și să intensifice cercetările din domeniul geneticii și biologiei, fiziologiei și biochimiei.

Perfecționarea în continuare a tehnologiilor actuale de producție pentru toate sectoarele din agricultură, elaborarea de noi tehnologii cu consumuri mai reduse de energie și combustibil și concentrarea într-o măsură sporită a forțelor și mijloacelor de care dispun unitățile de cercetare către introducerea și generalizarea în unitățile de producție a rezultatelor obținute, a progresului tehnico-științific, sînt alte sarcini de bază ale cercetării științifice din agricultură, de îndeplinirea cărora este legată nemijlocit infăptuirea obiectivelor fundamentale ale noii revoluții agrare. Pentru traducerea în viață a acțiunilor de revoluționare a bazei tehnico-materiale și a activității de cercetare științifică,

Directivile Congresului al XII-lea al P.C.R. au stabilit ca investițiile alocate agriculturii în actualul cincinal să se ridice la suma de 155 miliarde de lei.

LUCRĂTORUL DIN AGRICULTURĂ : COMPETENT, PASIONAT, EFICIENT

Secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu a precizat cu o semnificativă clarviziune că infăptuirea noii revoluții agrare nu este practic posibilă fără un înalt nivel de pregătire profesională a tuturor lucrătorilor care lucrează în agricultură, fără o continuă ridicare a calificării lor. În prezent — și cu atît mai mult în viitor — fiecare lucrător agricol, fiecare specialist, indiferent de sectorul în care lucrează, trebuie să stăpînească un volum cît mai mare de cunoștințe tehnice și biologice, să știe să minuiască practic întreg setul de tractoare și mașini aflate în dotarea unităților agricole. Acestea sînt cerințele de la care trebuie să se pornească în activitatea de îmbunătățire a pregătirii cadrelor de specialiști, a tuturor lucrătorilor agricoli. Sarcini de mare răspundere revin, în acest sens învățămîntului agricol. Organizat pe principiul integrării organice cu producția și cercetarea științifică, învățămîntul superior agricol, este chemat să pregătească specialiști cu un profil larg, cu aprofundate cunoștințe teoretice și cu reale deprinderi practice, oameni pasionați pentru meseria aleasă, capabili să aplice cu maximum de randament în producție cuceririle științifice și întreaga experiență pozitivă a țărănimii noastre. De asemenea, pornind de la transformările rapide care intervin în știința și tehnica agricolă, în tehnologiile de producție și care trebuie aplicate cu competență în practică, apare cît se poate de evident necesitatea unor îmbunătățiri radicale de pregătire și reciclare a cadrelor din agricultură, precum și a învățămîntului agricol de masă.

Trebuie însă arătat, că aportul cadrelor de specialiști și a forței de muncă, în general, la infăptuirea noii revoluții agrare este legat și de modul cum aceste cadre sînt utilizate, de gradul în care este asigurată o largă participare la muncă, în unitățile de producție, a tuturor lucrătorilor agricoli, a întregii țărănimii. Măsurile preconizate în această direcție de către conducerea partidului au în vedere o mai intensă participare la muncă a tuturor lucrătorilor agricoli, cu deosebire a țărănilor coperatori, o mai bună utilizare și repartizare pe sfere de activități a cadrelor de specialiști, în sensul ca marea lor majoritate să lucreze nemijlocit în producție.

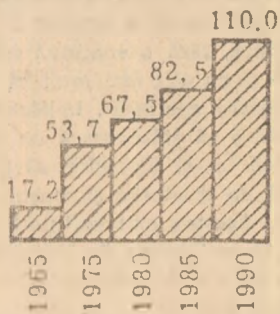
Experiența mondială, ca și propria noastră experiență demonstrează că rezultatele de producție și economico-financiare obținute în agricultură sînt condiționate într-o foarte mare măsură și de modul cum este organizată și condusă producția, depind de competența și priceperea cadrelor de conducere, investite cu muncă de răspundere în diferite organe de decizie, de calitatea actului decizional. Referindu-se la rolul și importanța activității de conducere pentru infăptuirea noii revoluții agrare, tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta că: „**Dezvoltarea și modernizarea producției agricole cer îmbunătățirea conducerii întregii activități, întărirea controlului, repartizarea cît mai judicioasă a ca-**

(Continuare în pag. 10)

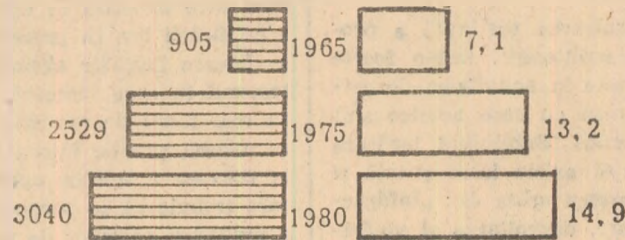
DEZVOLTAREA BAZEI ENERGETICE

INDUSTRIA ENERGIEI ELECTRICE ȘI TERMICE

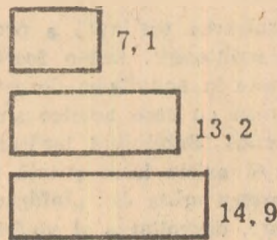
Producția totală de energie electrică - miliarde kWh-

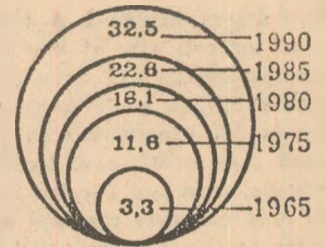
Producția de energie electrică pe locuitor - kWh-

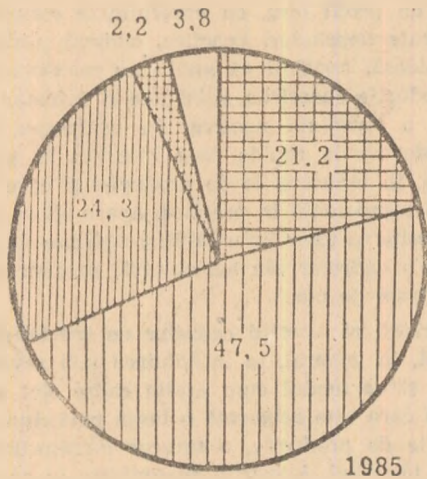
Consumul de energie electrică pe o persoană în industrie - mii kWh-

Puterea totală instalată în centralele electrice ale M.E.E. - mii MW-

STRUCTURA PRODUCȚIEI DE ENERGIE ELECTRICĂ, PE SURSE DE REALIZARE - în procente-

Pe resurse energetice refolosibile și surse noi

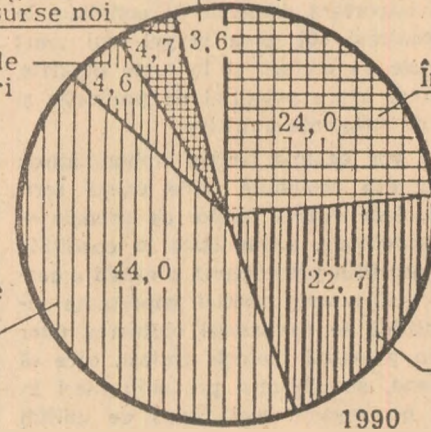
Pe bază de hidrocarburi

Pe bază de cărbune

Autoproducători

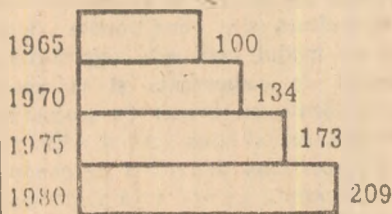
În hidrocentrale

În centrale nucleare-electrice

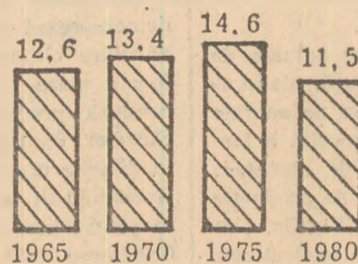
INDUSTRIA COMBUSTIBILULUI

Dinamica producției de combustibil - în procente-

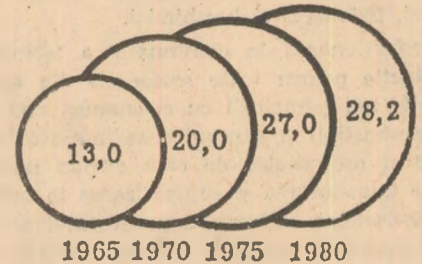

Producția în unități naturale

Țitel extras - milioane tone-

Gaz metan extras - miliarde mc-

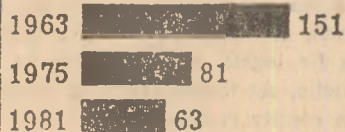

• În perioada 1981-1985, producția de lignit și cărbune brun va fi de circa 256 milioane tone, de peste 2,3 ori mai mare decât cea din cincinalul 1976-1980.

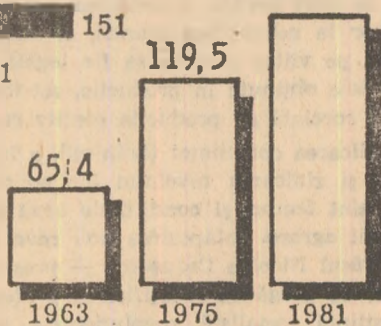
DIMENSIUNI ALE DEZVOLTĂRII AGRICULTURII

BAZA TEHNICO-MATERIALĂ A AGRICULTURII

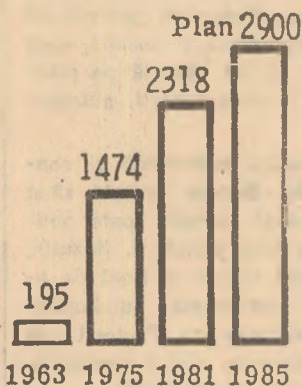
Suprafața arabilă ce revine pe un tractor fizic -hectare-

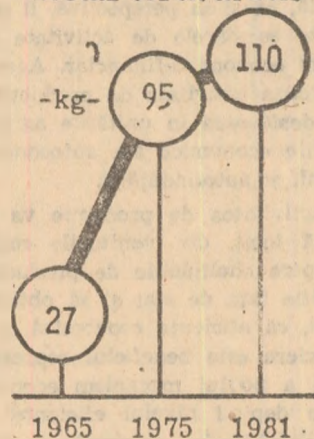
TRACTOARE FIZICE
circa 155

Suprafața totală amenajată pentru irigații -mii hectare-

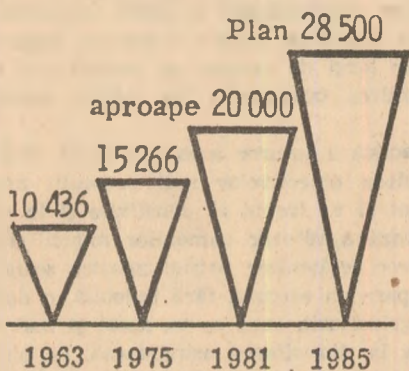

Ingrășăminte chimice folosite în medie pe un hectar teren arabil

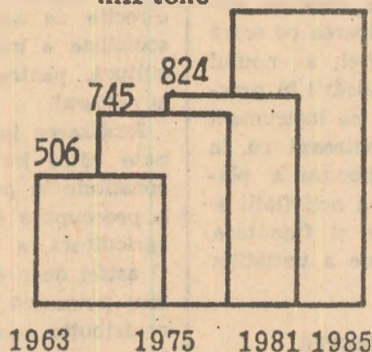

PRODUCȚIA PRINCIPALELOR CULTURI VEGETALE

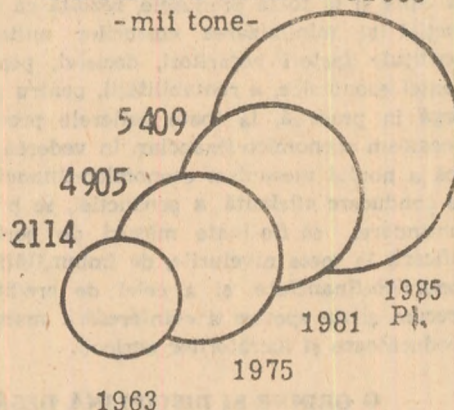
CEREALE BOABE -mii tone-

FLOAREA-SOARELUI ȘI RAPITĂ -mii tone- Plan 1 260

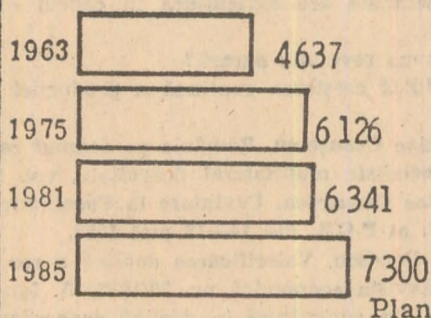

SFECLĂ DE ZAHĂR 12 600 -mii tone-

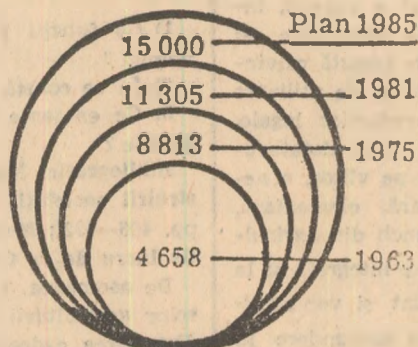

EFFECTIVELE DE ANIMALE (la sfârșitul anului)

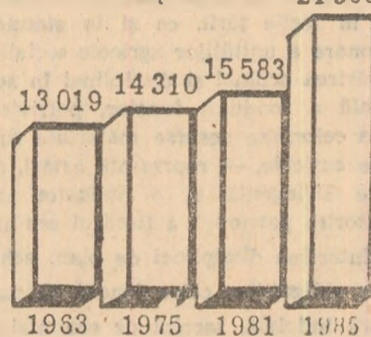
BOVINE -mii capete-

PORCINE -mii capete-

OVINE ȘI CAPRINE -mii capete- Plan 21 500

• Ritmul mediu anual de creștere a producției agricole în perioada 1981-1985 va fi de 4,5 - 5,0 la sută.

dreilor, a tuturor forțelor care lucrează în agricultură, creșterea răspunderii și rolului organelor agricole, de sus pînă jos“.

Un factor de bază în conducerea eficientă a producției agricole, ca direcție de acțiune în înfăptuirea noii revoluții agrare, cărui a se acordă o atenție deosebită în etapa actuală, ca și în perspectivă, îl constituie aplicarea fermă, în toate sectoarele de activitate productivă, a noului mecanism economico-financiar. Acest nou mecanism prevede că întreaga activitate de producție, economică și socială, care se desfășoară în unitățile agricole, să fie așezată pe principiile economice ale autoconducerii muncitorești, autogestive și autofinanțării.

Activitatea de producție va fi astfel organizată și condusă încît, din veniturile realizate, fiecare unitate să-și acopere cheltuielile de producție, să-și onoreze toate obligațiile față de stat și să obțină în plus beneficii. Rezultă, deci, că eficiența economică, a cărui indicator final de apreciere este beneficiul reprezintă coordonata fundamentală a noului mecanism economico-financiar. Factorii de care depinde nivelul eficienței economice sînt: producția, cheltuielile de producție și prețurile de producție.

Intrucît prețurile actuale de producție și de livrare asigură, în condițiile realizării randamentelor stabilite pentru fiecare zonă, o rentabilitate corespunzătoare pentru toate unitățile și la toate produsele, rezultă că maximizarea producției și minimizarea costurilor unitare de producție constituie factori hotărîtori, decisivi, pentru sporirea eficienței economice, a rentabilității, pentru aplicarea pe scară largă în practică, la toate palierele producției, a noului mecanism economico-financiar. În vederea aplicării în practică a noului mecanism economico-financiar, ca instrument de conducere eficientă a producției, se preconizează ca, în continuare, să fie luate măsuri de perfecționare a planificării la toate nivelurile, de îmbunătățire a activității economico-financiare și a celei de creditare și finanțare, precum și de sporire a cointeresării materiale a unităților producătoare și lucrătorilor agricoli.

O ORDINE ȘI DISCIPLINĂ DESĂVÎRȘITE

Nu se pot obține rezultate superioare de producție decît în condițiile asigurării unei înalte discipline a muncii, a întăririi continue a acesteia, în condițiile respectării și aplicării cu rigurozitate, în practică, a normelor și normativelor legale de organizare a producției și a muncii, înscrise în legile țării, ca și în statutele de organizare și funcționare a unităților agricole socialiste. În această privință, întărirea ordinii și disciplinei în activitatea de utilizare rațională a fondului funciar, potrivit prevederilor legale, ca și a celorlalte resurse materiale cu care sînt dotate unitățile agricole, — reprezintă astăzi, ca și pe viitor, o necesitate stringentă și o obligație statutară, elementară, o îndatorire patriotică a fiecărui om al muncii din agricultură. Întărirea disciplinei de plan, achitarea integrală și la timp a obligațiilor către fondul de stat, sînt și vor rămîne, fără îndoială, sarcini de cea mai mare răspundere în asigurarea progresului continuu al agriculturii.

Participarea efectivă la muncă, pe tot parcursul anului, a lucrătorilor agricoli, cu deosebire a membrilor cooperatori, într-un cadru organizat și în conformitate cu cerințele proceselor de producție, executarea în timp util și de calitate a tuturor lucrărilor agricole, sînt acțiuni în realizarea cărora este stringent necesară creșterea rolului organelor de conducere din unitățile agricole. Ordinea și disciplina este necesar să se manifeste cu și mai multă tărie, în domeniul repartizării producției obținute, a retribuiri muncii lucrătorilor. Repartizarea pe fonduri a producției nete și a beneficiilor realizate, cu respectarea normelor și normativelor în vigoare, constituie nu numai o obligație, dar și o condiție de bază pentru dezvoltarea economică a unităților. Referitor la retribuirea muncii, se impune a fi luate măsuri ca și pe viitor aceasta să fie legată cit mai strîns de rezultatele obținute în producție, retribuirea fiecărui lucrător fiind corelată cu producția efectiv realizată.

Ridicarea conștiinței țărănimii, a lucrătorilor din agricultură și ridicarea nivelului lor politic, economic și cultural sînt factori și condiții de bază în înfăptuirea noii revoluții agrare. Înfăptuirea noii revoluții agrare — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — presupune atît un nivel ridicat de pregătire științifică și profesională, cit și o înaltă conștiință socialistă, revoluționară, a tuturor celor ce lucrează în acest domeniu, al întregii țărănimii. Intensificarea activității politico-educative în rîndul țărănimii, a tuturor lucrătorilor agricoli, urmărind lărgirea orizontului lor politic și ideologic, dezvoltarea capacității de cunoaștere și înțelegere a legităților dezvoltării sociale, a proceselor care au loc în transformarea revoluționară a lumii, constituie o direcție de acțiune esențială pentru ridicarea conștiinței socialiste a maselor largi de oameni al muncii din agricultură, pentru lărgirea orizontului lor politic, economic și cultural.

Realizarea în practică a tuturor acestor acțiuni, direcționate către înfăptuirea obiectivelor noii revoluții agrare, constituie în prezent și va trebui să constituie și în viitor o preocupare de bază a tuturor oamenilor muncii din agricultură, a tuturor cetățenilor patriei noastre socialiste. O astfel de preocupare va asigura, fără îndoială, o dezvoltare puternică a agriculturii, ceea ce va spori și mai mult contribuția acesteia la dezvoltarea armonioasă, de ansamblu, a economiei naționale, la progresul general al țării și la ridicarea bunăstării întregului nostru popor.

prof. dr. ing. SABIN NICA

INTREBĂRI :

- 1) Ce funcții însemnate are agricultura în cadrul economiei ?
- 2) În ce constă noua revoluție agrară ?
- 3) Ce exigențe ridică creșterea continuă a producției agricole ?

Bibliografie: Nicolae Ceaușescu, *România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate*, vol. 21, pp. 406—472; Nicolae Ceaușescu, *Cuvîntare la Consfătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R. din 14—15 mai 1982*.

De asemenea, O. Popescu, *Valorificarea deplină a resurselor agriculturii*, Revista economică nr. 20/1982, A. Ignat, *Pregătirea cadrelor din agricultură în deplină concordanță cu necesitățile producției*, Revista economică nr. 20/1982.

CREȘTEREA EFICIENȚEI ECONOMICE, ÎN PRIMUL RÎND A PRODUCTIVITĂȚII MUNCII — FACTOR HOTĂRÎTOR AL DINAMISMULUI ECONOMIEI ROMÂNEȘTI ÎN PREZENT ȘI ÎN PERSPECTIVĂ

Stadiul atins în dezvoltarea economiei noastre socialiste, noile condiții și cerințe ale producției, pun cu deosebire în evidență însemnătatea factorilor calitativi și a eficienței activității economice. Partidul Comunist Român, pornind de la necesitatea de a asigura o evoluție economică dinamică, de a impulsiona permanent și multilateral dezvoltarea societății socialiste, promovează cu consecvență elementele de ordin calitativ în toate sectoarele de activitate, întreaga dezvoltare fiind concepută astfel încât, să permită adoptarea unor structuri adecvate cerințelor de progres al României, în care să se afirme ramurile moderne, să se realizeze o producție cu eficiență superioară. „Trebuie să înțelegem — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, în cuvântarea rostită la recenta Plenară a C.C. al P.C.R. — că sporirea conținutului a producției, creșterea eficienței și rentabilității — sînt principii de bază pentru buna funcționare a unităților economico-sociale. Nici o unitate nu mai trebuie să funcționeze... fără eficiență, și fără rentabilitate, fără a asigura un beneficiu corespunzător activității din sectorul respectiv”.

Se evidențiază astfel, cu claritate, concepția științifică a partidului nostru care situează obiectivul creșterii eficienței economice în centrul strategiei de dezvoltare, ca principal factor de sporire a venitului național — sursă fundamentală a dezvoltării economico-sociale a țării, a creșterii bunăstării întregului popor. Cu cât resursele materiale, de muncă și financiare din economie sînt și vor fi mai eficiente folosite, cu atât societatea noastră va putea înainta mai repede pe calea dezvoltării sale multilaterale. Iată de ce, compararea riguroasă a cheltuielilor de muncă socială cu rezultatele obținute și determinarea modalităților concrete de sporire a eficienței economice, constituie problema primordială a organizării și conducerii activității în toate sectoarele și la toate nivelurile economiei socialiste.

EFICIENȚA ECONOMICĂ : CONCEPT, FORME, EVALUARE

Eficiența economică este expresia raportului dintre efectul util (rezultatul) și efortul (cheltuiala) depus pentru obținerea lui. Cu cât un anumit efect este obținut cu un efort mai mic sau, invers, cu cât la un efort dat se realizează un efect mai mare, cu atât eficiența economică este mai ridicată. Evident, este în interesul societății noastre în ansamblu și al fiecărui om al muncii în parte, să obțină maximum de rezultate de pe urma eforturilor făcute.

Conținutul eficienței economice a fost abordat științific, odată cu apariția economiei politice clasice. Ca realitate economică însă, eficiența s-a manifestat în activitatea oamenilor din momentul folosirii de către aceștia a uneltelor și obiectelor de muncă. Rezultă că eficiența economică este caracteristică tuturor orinduirilor sociale întrucât, în-

totdeauna, oamenii au urmărit obținerea unui volum sporit de bunuri materiale cu o cheltuială de muncă mai mică. Formele pe care le îmbracă eficiența economică sînt diferite, în funcție de specificul activității desfășurate. Din acest punct de vedere, se poate vorbi de : eficiența economică a producției, eficiența economică a investițiilor, eficiența economică a tehnicii noi, eficiența economică a comerțului exterior etc. Criteriul fundamental al eficienței economice îl constituie însă economia de muncă socială. În măsura în care societatea reușește să obțină rezultatele scontate în producție și în activitățile neproductive, cu cheltuieli de muncă socială mai reduse, ea are posibilitatea, pe de o parte, să-și acopere nevoile de consum curente printr-un efort mai mic, iar pe de altă parte, să-și propună și să obțină realizarea de noi efecte utile prin cheltuirea disponibilităților rezultate din economisirea muncii sociale. Problema cheltuirii eficiente a muncii sociale, a resurselor materiale, de muncă și financiare se pune în mod firesc, la toate nivelurile și în toate compartimentele economiei naționale. Potrivit însă specificului activității depuse, eficiența economică este apreciată printr-o serie de criterii speciale, care se află într-o strînsă conexiune. În esență, aceste criterii au în vedere diferite laturi sau aspecte concrete, fie ale minimizării cheltuielilor de muncă, fie ale maximizării rezultatelor obținute.

Criteriile speciale sînt exprimate, la rîndul lor, prin diferiți indicatori cum ar fi, de pildă, la nivel microeconomic: productivitatea muncii, adică valoarea producției nete obținute în medie pe un lucrător; producția netă la 1000 lei cheltuieli de producție; producția netă la 1000 lei fonduri fixe; beneficiul obținut la 1000 lei fonduri fixe; cheltuieli materiale sau totale la 1000 lei producție marfă; rata rentabilității ș.a. La nivel macroeconomic, eficiența se apreciază cu ajutorul unor indicatori generali, cum ar fi, de pildă: nivelul productivității muncii sociale, măsurată prin venitul național pe o persoană ocupată în sfera productivă; sporul de venit național pe un lucrător productiv; sporul de venit național pe unitate de investiție; eficiența netă a fondurilor fixe; corelația dintre creșterea venitului național și creșterea produsului social; corelația dintre creșterea productivității muncii și creșterea fondurilor de producție; calitatea produselor și gradul lor de utilitate socială; fondul de consum pe locuitor etc. Potrivit acestor indicatori de exprimare a criteriilor speciale, munca socială cheltuită este cu atât mai eficientă cu cât, la un volum dat al său, se obține un spor mai mare de venit național.

Eficiența economică din cadrul unei ramuri sau întreprinderi se află în strînsă legătură cu eficiența economică obținută în celelalte ramuri și întreprinderi. De pildă, mărirea beneficiului este influențată nu numai de activitatea unităților care îl creează, ci și de activitatea acelor verigi care participă la desfacerea produselor către beneficiar. Cu

cît volumul, sortimentele și calitatea produselor fabricate corespund mai bine nevoilor reale de consum, iar desfășurarea lor are loc ritmic, fără intermediari inutili, cu atât sporesc posibilitățile de obținere a beneficiului. De aceea, în urmărirea eficienței economice, trebuie să se aibă în vedere utilizarea rațională a resurselor materiale, de muncă și financiare în toate compartimentele economiei naționale.

FACTORI ȘI CĂILE DE CREȘTERE A EFICIENȚEI ECONOMICE

Creșterea eficienței economice se realizează prin concursul a numeroși factori: de ordin tehnic (mecanizarea complexă, automatizarea proceselor de producție, realizarea de linii complete automate, folosirea mașinilor-agregat multifuncționale, a roboților industriali, a microprocesoarelor, îndolucirea materiilor prime și a materialelor deficitare, mai scumpe sau care se aduc din import, cu materiale mai ieftine care se produc în țară, introducerea tehnologiilor moderne de fabricație etc.); de ordin economic (organizarea și conducerea activității economice, cointereresarea materială, raționalizarea producției și a muncii, ridicarea calificării profesionale etc.); de ordin social (întrecerea socialistă, îmbunătățirea condițiilor de muncă și de viață ale lucrătorilor etc.); de ordin moral (dezvoltarea conștiinței socialiste, întărirea spiritului de răspundere în muncă etc.). În funcție de condițiile concrete, de specificul activității depuse, rolul și importanța acestor factori pot să difere de la o întreprindere la alta, de la o ramură la alta. Oricum însă, creșterea eficienței economice poate fi realizată nu prin măsuri parțiale, care să se bazeze pe aportul unui factor sau altul, ci prin măsuri complexe, concertate, de natură să asigure activizarea și contribuția corelată a tuturor acestor factori.

Eficiența economică nu este un scop în sine, ci un instrument principal pentru înfăptuirea tuturor obiectivelor dezvoltării economico-sociale a țării cu cheltuieli materiale, de muncă și bănești minime. De aceea, indiferent de nivelul la care se realizează, indiferent de calitatea indicatorilor prin care se măsoară, ceea ce prezintă un interes deosebit, de prim ordin, este, însă, cunoașterea și folosirea căilor de acțiune pentru obținerea unei înalte eficiențe.

O cale importantă de obținere a unei eficiențe economice ridicate și, în același timp, o cerință primordială a dezvoltării dinamice a economiei noastre, o constituie creșterea mai accentuată a productivității muncii. Ca formă principală de exprimare a eficienței economice, productivitatea muncii reflectă gradul de utilizare a potențialului uman, de gospodărire rațională a mijloacelor materiale și, prin aceasta, posibilitățile de creștere economică în general. Să urmărim în continuare, în ce direcție urmează să acționeze colectivele de oameni ai muncii pentru a asigura creșterea mai accentuată a productivității? Așa cum se desprinde din documentele de partid, o principală direcție o constituie, fără îndoială, promovarea progresului tehnic, introducerea tehnologiilor de fabricație moderne, asimilarea de produse noi și modernizate. Numai ca rezultat al unor preocupări intense și sistematice este posibilă transpunerea în viață a obiectivului privind afirmarea puternică a revoluției tehnico-științifice contemporane, în toate do-

menile și, prin aceasta, crearea condițiilor necesare pentru ridicarea nivelului tehnic-calitativ al produselor, pentru creșterea accentuată a productivității muncii.

O altă direcție de acțiune, cu caracter permanent, o constituie, în același timp, mai buna organizare a producției și a muncii, pentru a putea folosi fiecare minut din timpul productiv, pentru a valorifica superior resursele de muncă ale societății, care să se regăsească într-un volum cit mai mare de produse. Iată de ce, în activitatea politico-educativă pe care o desfășoară, organizațiile de partid și conducerea întreprinderilor sînt chemate să sensibilizeze în mai mare măsură conștiința producătorilor nemijlociți de bunuri materiale și servicii, știut fiind faptul că de eficiența muncii lor depinde însuși nivelul productivității muncii. Prin dezvoltarea gândirii economice a oamenilor muncii, prin generalizarea experienței înaltă și a atitudinii prompte față de neajunsuri, organele și organizațiile de partid pot și trebuie să contribuie la ridicarea spiritului de răspundere al celor ce muncesc, la creșterea rodniciei eforturilor depuse, la obținerea de rezultate economice maxime, la diminuarea cheltuielilor de muncă. Neajunsurile care mai persistă încă în unele întreprinderi impun, firește, luarea de măsuri practice corespunzătoare care să ducă la folosirea intensivă a mașinilor, utilajelor și instalațiilor, a tuturor suprafețelor de producție, la lărgirea tipizării, unificării și standardizării pieselor, subansamblelor și tehnologiilor de fabricație, la extinderea polservirii mașinilor etc. În acest fel se poate obține nu numai sporirea accentuată a productivității muncii, ci și economisirea unui însemnat volum de fonduri de investiții.

VALORIFICAREA ÎNALTĂ A ÎNTREGULUI POTENTIAL DE RESURSE ȘI FORȚĂ DE MUNCĂ

În acțiunea de organizare a producției și a muncii, unitățile economice trebuie să aibă permanent în vedere folosirea rațională și deplină a forței de muncă. Se știe că nivelul productivității muncii poate fi cu atât mai ridicat cu cît ponderea lucrătorilor productivi este mai mare. De aici decurge necesitatea raționalizării ponderii personalului neproductiv, reducerea la strictul necesar a personalului funcționăresc. Se impune, totodată, instituirea la fiecare loc de muncă a unui spirit de ordine și disciplină care să permită valorificarea, cu maximum de randament, a mașinilor și utilajelor, utilizarea deplină a timpului de lucru.

Promovarea largă a cuceririlor științei și tehnicii moderne implică — ca o direcție de acțiune pentru creșterea mai accentuată a productivității muncii — pregătirea corespunzătoare a personalului muncitor, continuarea perfecționare profesională a tuturor lucrătorilor. Forța de muncă superior calificată este mai productivă; ea are pe de o parte capacitatea de a obține, în aceeași unitate de timp, un volum sporit de produse, iar pe de altă parte, posibilitatea de a utiliza mai eficient mașinile și utilajele, materiile prime și timpul de lucru, economisind, în felul acesta, munca socială. Tocmai pentru că această problemă are o importanță hotărîtoare în creșterea mai accentuată a productivității muncii și, deci, a eficienței economice, este necesar ca unitățile socialiste să se preocupe permanent de pregătirea personalului muncitor, de îmbunătățirea și im-

bogățirea cunoștințelor profesionale ale acestuia, de însușirea sistematică a noilor cuceriri ale științei și tehnicii, de realizarea unei calificări cât mai înalte.

Fără îndoială că, pentru a se putea vorbi de o eficiență economică reală, este necesar ca sporurile nete de producție, de venit național, obținute pe seama creșterii mai accentuate a productivității muncii, să fie însoțite de o calitate superioară, ireproșabilă a produselor, de economisirea și valorificarea superioară a resurselor, de costuri de producție competitive. Îmbunătățirea calității produselor fabricate trebuie să constituie o preocupare susținută a colectivelor de muncă, dată fiind contribuția acesteia la creșterea gradului de satisfacere a nevoilor consumului productiv și neproductiv, pe piața internă și externă, și, prin aceasta, la sporirea generală a eficienței economice.

Un alt factor ce contribuie substanțial la sporirea eficienței activității productive îl constituie utilizarea corespunzătoare a fondurilor fixe. După cum se știe, pentru realizarea potențialului tehnic productiv de care dispune în prezent economia noastră națională de-a lungul anilor construcției socialiste, și îndeosebi, după Congresul al IX-lea al partidului, s-au cheltuit importante fonduri de investiții, întreprinderile beneficiind, în tot mai mare măsură, de mașini și utilaje moderne, la nivelul celor mai avansate realizări pe plan mondial. Numai în cincinalul precedent, de pildă, zestrea acestora a sporit cu 667 miliarde lei, într-un ritm mediu anual de 9,2 la sută, peste 50 la sută din fondurile fixe existente astăzi în economie, fiind create în ultimii șaptesprezece ani. Din aceasta rezultă, evident, faptul că unitățile noastre economice dispun de resurse suficiente de creștere a potențialului lor productiv, de posibilități pentru obținerea unor sporuri importante de producție cu aceleași fonduri fixe, pentru economisirea muncii materializate, pentru realizarea unor noi lucrări de investiții etc. „Acum — sublinia secretarul general al partidului la Plenara C.C. al P.C.R. din 7—8 octombrie — este necesar să acționăm în așa fel încât să folosim cu maximum de eficiență capacitățile moderne create în toate sectoarele de activitate”.

Cu cât mașinile și utilajele sînt utilizate mai eficient, în condițiile în care aprovizionarea și desfacerea au caracter ritmic, cu atât este mai mare valoarea producției globale și a celei nete ce se obține cu fondurile fixe de care dispune întreprinderea. Iată de ce realizarea acestor indicatori de eficiență economică, de folosire intensivă a capacităților de producție constituie o premisă hotărîtoare pentru dezvoltarea dinamică a economiei naționale, pentru creșterea avuției societății. Faptul că în prezent dispunem de fonduri fixe substanțiale, în marea lor majoritate de înaltă tehnicitate, imprimă un caracter stringent acțiunii de reintroducere în circuitul economic a tuturor utilajelor incomplet utilizate, de organizare mai temeinică a activității productive, de eliminare a întreruperilor nejustificate, de asigurare a bunei lor întrețineri. Numai dacă s-ar asigura funcționarea deplină a capacităților existente la toate instalațiile, utilajele și mașinile, s-ar putea realiza producția prevăzută fără nici o altă investiție, fără nici o nouă capacitate pusă în producție.

O preocupare permanentă a colectivelor de oameni ai muncii trebuie să o constituie în prezent și în perspectivă valorificarea superioară a materiilor prime și materialelor — pirghie esențială a sporirii eficienței. Economisirea resurselor materiale și energetice, în condițiile în care pe plan mondial materiile prime au un caracter tot mai restrictiv — sub aspectul disponibilităților și al prețurilor — oferă pe de o parte posibilitatea creșterii valorii produselor obținute pe unitate de materie primă prelucrată iar, pe de altă parte, posibilitatea realizării unui volum sporit de producție, ceea ce duce la eliberarea și punerea la dispoziția întreprinderilor a unor însemnate cantități de materiale. Acest lucru impune, desigur, intensificarea preocupării unităților economice pentru gospodărirea judicioasă a metalului și a altor materii prime principale, modernizarea continuă a structurii producției, pentru reducerea substanțială a consumurilor materiale și energetice pe unitatea de produs, în toate ramurile industriale.

În același timp partidul nostru cere ministerelor economice să revizuiască și să fundamenteze științific, în mod sistematic, normele de consum. Realizarea acestui obiectiv este de maximă importanță, deoarece duce la instaurarea unui spirit de mare răspundere în gospodărirea resurselor de materii prime, materiale, energie, combustibil ale țării — condiție esențială pentru creșterea mai rapidă a producției materiale, a avuției naționale, pentru ridicarea bunăstării celor ce muncesc.

Societatea noastră dispune — așa după cum se subliniază în documentele de partid — de toate condițiile necesare pentru realizarea sarcinilor de plan prevăzute. Tocmai de aceea în procesul de creștere a eficienței economice, rolul hotărîtor revine spiritului gospodăresc al fiecărui colectiv de muncă, pentru că de modul în care oamenii muncii utilizează mijloacele de producție, pun în valoare capacitatea lor creativă, de fermitate cu care se luptă împotriva consumurilor exagerate și a risipei depind ritmurile de dezvoltare economică și socială, dinamismul economiei românești, bunăstarea întregului popor.

prof. univ. dr. Marin MEHEDIŢU

INTREBĂRI

1. În ce constă însemnătatea creșterii eficienței economice în etapa actuală ?
2. Ce se înțelege prin eficiență economică ? Care sînt formele pe care aceasta le îmbracă ?
3. Arătați care sînt factorii și direcțiile de acțiune pentru creșterea eficienței economice, și cum trebuie să se acționeze în unitatea în care activați pentru sporirea continuă a acesteia.

Bibliografie: Nicolae Ceaușescu, Cuvîntare la Plenara lărgită a C.C. al P.C.R. din 1—2 iunie 1982; Nicolae Ceaușescu, Cuvîntare la Planara C.C. al P.C.R. din 7—8 octombrie a.c.

De asemenea, Virgil Dincă, Calitate și eficiență în dezvoltarea economiei românești, Revista economică nr. 17/1982; D. Rebușapcă, V. Savu, O corelație de bază a eficienței: creșterea productivității muncii — sporirea producției — reducerea costurilor, Revista economică nr. 9/1982.

CREȘTEREA MAI PUTERNICĂ A ROLULUI ȘTIINȚEI ȘI TEHNICII, AL CERCETĂRII ORIGINALE CA FACTOR DINAMIZATOR AL PROGRESULUI ECONOMIC ȘI SOCIAL. SARCINILE ORGANELOR ȘI ORGANIZAȚIILOR DE PARTID ÎN PROMOVAREA PROGRESULUI TEHNIC ÎN TOATE DOMENIILE DE ACTIVITATE

Epoca noastră este caracterizată, alături de alte transformări profunde, și de afirmarea puternică a revoluției tehnico-științifice. Într-o măsură tot mai mare progresul înregistrat în planul cunoașterii științifice se răsfrânge asupra activității productive, dezvoltarea societății încorporând, ca un element ce îi asigură dinamismul, realizările din sfera tehnico-științifică. Acest proces de pătrundere a spiritului științific în majoritatea domeniilor vieții sociale, și în mod deosebit în economie, de sporire a capacității societății moderne de a converti ideile noi în fapte economice este evidențiat în practică de ritmul rapid al inovației tehnologice, de eforturile desfășurate pe plan național și internațional pentru stimularea inventivității și valorificarea sa operativă în producție. Dependența tot mai strînsă între progresul economic și realizările înregistrate în planul cercetării științifice, tehnice și tehnologice este evidențiată de faptul că nivelul de competitivitate al unei economii nu poate fi gândit independent de nivelul performanțelor sale tehnice.

Reflectînd necesitatea obiectivă a dezvoltării forțelor de producție și a eliminării decalajelor care despart încă România de țările dezvoltate economic, partidul și statul nostru au promovat o politică fermă, clarvăzătoare în domeniul științei. S-a apreciat, cu deplin temei, că făurirea unei economii moderne, cu o industrie puternică, diversificată, competitivă nu poate fi realizată fără promovarea celor mai avansate cuceriri ale științei și tehnicii moderne. Iar asimilarea noutăților de vîrf în acest sector a fost concepută să se realizeze atît prin promovarea unor tehnologii și produse concepute în alte țări cît, în mod prioritar, prin dezvoltarea puternică a cercetării științifice proprii, prin stimularea capacității inovative a masei largi de oameni ai muncii.

DEZVOLTAREA POTENȚIALULUI ȘTIINȚIFIC NAȚIONAL

Știința românească dobîndise, pînă la începutul celui de-al doilea război mondial, o largă recunoaștere pe plan mondial, în numeroase domenii de vîrf: aeronautică, medicină, chimie — savanții noștri impunîndu-se prin realizările lor care, nu de puține ori, le-au asigurat prioritate absolută. Cu toate acestea, statisticile vremii consemnau existența, la nivelul anului 1938, a circa 5.000 de lucrători în domeniul științei ceea ce evidenția o stare de reală subdezvoltare. Integrînd armonios dezvoltarea cercetării științifice în strategia dezvoltării generale, în concordanță cu sarcinile deosebit de mari și complexe ce trebuiau soluționate în procesul edificării noii orînduirii, partidul a

acordat o deosebită atenție sporirii potențialului național de creație științifică. Astfel, în ultimele patru decenii s-au înregistrat creșteri spectaculoase pe linia dotării acestui sector de activitate cu o bază tehnică modernă, extinderii, sub aspect numeric, și fortificării, sub aspect calitativ, a personalului științific, s-a creat o infrastructură corespunzătoare. Cîteva date, la care ne vom referi în continuare, ilustrează efectele politicii promovate în domeniul tehnico-științific: în anul 1965 personalul ocupat în cercetare era format din circa 50.000 de persoane pentru ca, în anul 1980, deci cu un deceniu și jumătate mai tîrziu, cifra respectivă să fie de 200.000. Potrivit prevederilor, la sfîrșitul actualului cincinal se va înregistra un spor de încă 45.000 de persoane, în marea majoritate personal de înaltă calificare, capabil să contribuie cu soluții originale la rezolvarea problemelor de natură tehnică pe care ie ridică dezvoltarea, în ritm înalt și la cote calitative înalte a producției. La rîndul lor, fondurile fixe ale cercetării — indicator deosebit de important pentru caracterizarea nivelului de tehnicitate, a performanțelor și calității activității de cercetare — au crescut în anul 1980, față de 1965, de 1,5 ori. Cheltuielile pentru cercetare au sporit de la 5 mld. lei în cincinalul 1961—1965 la peste 46 mld. lei în perioada 1976—1980, urmînd a atînge circa 70 de mld. lei în acest cincinal. Dacă adăugăm acestor expresii cantitative ale efortului pentru dezvoltarea cercetării și un alt element — în anul 1981 cheltuielile cu cercetarea științifică au reprezentat circa 2% din totalul venitului național distribuit, nivel care se apropie de cota respectivă practică în țările dezvoltate ale lumii —, se reliefează limpede atenția de care se bucură în țara noastră acest sector de avangardă al vieții sociale.

Pe măsura dezvoltării forțelor de producție, a nivelului tehnic al muncii, concomitent cu ridicarea, în proporții de masă, a nivelului de instruire al poporului, a nivelului său de cultură tehnică, se diversifică simțitor și căile de afirmare a progresului tehnic. Unul dintre planurile pe care s-a afirmat cu deosebită vigoare creșterea tehnică indigenă îl reprezintă invențiile și inovațiile. Beneficiind de un sprijin substanțial din partea organelor de conducere, constituindu-se ca o măsură a spiritului inovator, mișcarea de invenții și inovații a dat roade bogate în anii construcției socialiste. Astfel, numai în perioada 1972—1981, pe fondul creșterii numărului de brevete înregistrate, invențiile aplicate au sporit considerabil, de la 2613 la 6500. O evoluție pozitivă s-a înregistrat și în ce privește valoarea economică a ideilor noi aplicate în producție; de la 1,4 mld lei în anul 1976 la circa 3,5 mld. lei în anul 1980.

ORIENTAREA FERMĂ A CERCETĂRII SPRE CERINȚELE PRODUCȚIEI

Realizările înregistrate în sfera cercetării științifice, atît sub aspectul îmbunătățirii și consolidării acestui sector de activitate cît și în planul efectelor economice și sociale, au avut la temelie concepția clară promovată de partid privind integrarea științei și tehnicii în ansamblul factorilor de creștere. Viabilă în diferite etape ale procesului edificării și consolidării economiei socialiste, această relație devine cu atît mai puternică în prezent, cînd se afirmă plener cerințele creșterii calității și competitivității produselor, ale înnoirii rapide a tehnologiei, ale reducerii consumurilor materiale și energetice. Faptul că progresului tehnic îi este atribuit un rol substanțial în dezvoltarea economică și-a aflat o exemplară reflectare în adoptarea, de către cel de-al XII-lea Congres al partidului a „Programului-directivă de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și introducerea progresului tehnic în perioada 1981—1990 și direcțiile principale pînă în anul 2000”.

Sarcinile majore ce decurg din planul național unic de dezvoltare economico-socială semnifică, implicit, un apel tot mai larg la cercetarea științifică. Astfel, potrivit obiectivelor înscrise în planul de cercetare științifică pe cincinalul 1981—1985 — elaborat ca un capitol amplu și distinct al planului național unic și într-o concepție unitară, ca urmare a analizei exigente și responsabile din instituțiile centrale de cercetare, analiză desfășurată sub conducerea directă a tovarășei academiciene dr. ing. Elena Ceaușescu, prim vice-prim ministru al guvernului, președintele Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie — în actualul cincinal urmează a fi realizate și puse în practică circa 3400 de obiective de cercetare importante. Orientate spre problemele majore ale planului: lărgirea bazei naționale de materii prime, creșterea calității, a competitivității produselor, sporirea productivității muncii, reducerea consumurilor materiale etc., realizarea obiectivelor de cercetare înscrise în plan va asigura condițiile ca, la sfîrșitul cincinalului, circa 45% din produsele realizate de industria prelucrătoare să fie produse noi și re-proiectate în decursul cincinalului, ceea ce atestă gradul înalt de tehnicitate a producției.

O mărturie ilustrativă a gradului și calității muncii desfășurate de colectivele de creație tehnică ce activează în cele peste 185 de instituții sau centre de cercetare și academii de știință, este faptul că 80% din mașinile-unele, utilajele și instalațiile economiei naționale și circa 90% din tehnologiile aplicate sînt rodul creației proprii. Sînt, de asemenea, de notat efectele consemnate în planul reducerii importurilor, al ridicării parametrilor produselor și tehnologiilor etc.

Semnificativ este faptul că prin noutățile tehnice realizate, cercetarea a răspuns concret cerințelor actualei etape de dezvoltare economică: au fost imaginate unele soluții originale privind utilizarea resurselor neconvenționale de energie — energie geotermală, solară, eoliană și marină; s-au făcut pași concreți în direcția atragerii în mai mare măsură în circuitul economic a cărbunilor inferiori, a nisipurilor și a șisturilor bituminoase, a carburanților sintetici, substanțe care pot înlocui țitfelul ca sur-

să primară de energie, contribuind astfel nemijlocit la de-grevarea facturii petroliere a țării.

Dar nu numai obiectivele vizînd lărgirea bazei de materii prime și energetice — deși acestea au un caracter prioritar — au reprezentat obiectul de studiu al lucrătorilor ce acționează în acest domeniu. Paleta obiectivelor de cercetare este cu mult mai bogată, iar acest lucru poate fi pus în evidență chiar și numai la o analiză a programelor speciale de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și asimilare în producție, elaborate și aflate sub coordonarea Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie. Astfel, la capitolul „program realizate” sînt înscrise, printre altele, programe de cercetare vizînd realizarea de materiale pentru industria aeronautică, catalizatori pentru industria chimică și petrochimică; se prevede, de asemenea, realizarea de echipamente pentru industria electrotehnică, electronică, micro electronică și multe altele.

Urmărind care sînt direcțiile majore ce orientează activitatea de cercetare în anul 1982, se remarcă accentul ce se pune pe realizarea programelor speciale îndeosebi: celor cu efecte imediate asupra balanțelor de energie și combustibil. Se prevede, în acest sens, ca în următorul an să se obțină, prin aplicarea unor noi tehnologii, reducerea consumului de energie cu cel puțin 20%; de asemenea, ponderea materiilor prime și a materialelor provenite din recuperări urmează să crească la minimum 50%. Totodată, de o atenție prioritară se vor bucura programele privind lărgirea bazei naționale de materii prime și energie, creșterea producției agricole, substituirea, într-o proporție cît mai ridicată, a materiilor prime, produselor, subansamblelor care se importă.

O lumină asupra importanței speciale pe care conduce rea partidului și statului o acordă implicării tot mai puternice a cercetării în soluționarea problemelor complexe stau în fața activității economice o proiectează și structura planului de cercetare pentru acest an. Astfel, dac pe ansamblul cincinalului temele de cercetare sînt reparate după cum urmează: 40% vizează reducerea importului și a consumurilor specifice, 30% creșterea calității produselor și creșterea productivității muncii, 20% noi surse de energie, tehnologii agricole de înalt randament, sistemul de transport și 10% cercetarea fundamentală pentru 1982 s-a prevăzut o creștere la 50% a ponderii cercetărilor ce urmăresc reducerea importurilor.

În mod concret, în acest an și în perspectivă, vor fi defnitive programele de cercetări în domeniul materialelor pentru centrale nucleare și pentru producerea apei grele; va cunoaște o creștere semnificativă producția de aparatură de laborator pentru cercetarea științifică, după cum se vor afla într-un stadiu avansat programele vizînd dezvoltarea producției de proteine, precum și programele din domeniul biotehnologiilor. Într-un orizont mai larg de timp se prevede inițierea unor teme de studiu în următoarele domenii: utilizarea energiei hidraulice prin microhidrocentrale, extinderea tehnologiilor moderne de expediere a mărfurilor, creșterea factorului final de recuperare a țitfelului și extinderea forajului la mare adîncime; îmbunătățirea parametrilor calitativi ai utilajelor și echipamentelor industriale; programul de alimentare rațională a populației; dezvoltare producției de înlocuitori ai zahărului etc.

REZERVE PENTRU CREȘTEREA EFICIENȚEI ACTIVITĂȚII DE CERCETARE

Investită cu funcții de mare însemnătate pentru afirmarea plenară, în toate sectoarele de activitate a unei calități înalte a muncii, urmărind cu consecvență promovarea de soluții tehnice și organizatorice originale, de înaltă eficiență și competitivitate, știința românească cunoaște în acest cincinal al calității și eficienței, dar și în perspectiva largă a următoarelor decenii, o amplă acțiune de autoperfecționare, de sporire a eficienței proprii activității. În anii care au trecut s-au obținut în această direcție rezultate importante. De exemplu, din analiza datelor raportate de întreprinderi pentru anul 1980 cu privire, pe de o parte, la cheltuielile făcute cu obiectivele de progres tehnic pe întreg ciclul de cercetare-proiectare-producție, iar, pe de altă parte, la sporul de beneficiu obținut ca urmare a introducerii în producție a progresului tehnic, rezultă că pe ansamblul industriei, pentru fiecare leu cheltuit, s-a obținut în perioada de funcționare efectivă a obiectivelor de progres tehnic 1,10 lei.

Există însă importante rezerve de creștere a eficienței, a căror materializare poate contribui efectiv la sporirea aportului cercetării științifice și ingineriei tehnologice la realizarea obiectivelor de dezvoltare prevăzute pentru acest cincinal. Măsurile de perfecționare a activității de cercetare, de sporire a eficienței sale în următorii ani se înscriu, într-o firească continuitate, pe linia transpunerii în practică a principiilor fundamentale care diriguesc dezvoltarea științei și tehnicii în țara noastră: integrarea organică a cercetării cu producția, reducerea duratelor de asimilare a noilor produse și accelerarea generalizării lor la scara economiei naționale, implicarea mai largă a cadrelor de cercetători în finalizarea propriilor cercetări.

Dar, desigur, creșterea aportului progresului tehnic la îmbunătățirea performanțelor producției implică perfecționări și la alte niveluri decît cel al cercetării. În fapt, toate verigile participante la procesul de înnoire — de la întreprinderi pînă la unitățile de cercetare și chiar organismele de planificare și sinteză — influențează eficiența cu care se derulează procesul de înnoire. În acest proces un rol deosebit revine organelor și organizațiilor de partid care au menirea de a stimula creativitatea și inovația, orientare fermă spre nou.

prof. univ. dr. **Alexandru Gheorghiu**
lector dr. **Marian Stoian**

INTREBĂRI

1. Care sînt elementele ce ilustrează dezvoltarea în anii socialismului a potențialului de cercetare național?
2. Subliniați principalele direcții prin care cercetarea științelor producției.
3. Cum trebuie să se acționeze în cadrul unității în care lucrați pentru sporirea ritmului și a eficienței activității științifice poate și trebuie să contribuie la rezolvarea problemei de înnoire?

Bibliografie

— Nicolae Ceaușescu, Cuvîntare la Plenara lărgită a C.C. al P.C.R. din 1—2 iunie a.c.; Vezi de asemenea și, Nicolae Ionescu, Creșterea contribuției cercetării științifice în procesul dezvoltării economiei, Revista economică nr. 1/1982; Barbu Gh. Petrescu, Înnoirea producției și exigențele creșterii economice (I, II), Revista economică nr. 17, 18.

ÎN ATENȚIA CELOR CARE STUDIAZĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL POLITICO-IDEOLOGIC

„Revista economică” va continua publicarea consultațiilor în ajutorul celor ce studiază în învățămîntului politico-ideologic. Odată cu aceste consultații, prin numărul ridicat de articole și analize, prin tematica lor bogată și diversificată, revistele constituie o bază temeinică de informare și studiu pentru toți cei care participă la învățămîntul politico-ideologic.

De o excepțională însemnătate în acest sens se vădesc studiile și articolele de ținută găzduite cu regularitate în paginile revistei, care se referă la contribuțiile de inestimabilă valoare ale secretarului general al partidului tovarășul Nicolae Ceaușescu la îmbogățirea gîndirii economice românești și universale a politicii și practicii economice.

În paginile revistei sînt publicate în fiecare săptămînă studii aprofundate semnate de specialiști din diverse domenii de activitate asupra unor probleme de mare actualitate și interes privind economia națională și economia mondială. Analize privind reali-

zarea integrală a planului, acțiunile noului mecanism economico-financiar, utilizarea eficientă a forței de muncă, reducerea consumurilor materiale și energetice, promovarea progresului tehnic etc., constituie o bază documentară de primă însemnătate pentru toți cursanții care participă la învățămîntul politico-ideologic.

Numai abonîndu-vă din timp și pe o perioadă cit mai îndelungată la „Revista economică” vă puteți asigura o informare sistematică și bogată pe probleme economice. Prețul unui abonament este de 260 de lei pe an, 130 lei pe semestru și 65 lei pe trimestru. Încheierea din timp a abonamentului vă asigură primirea neîntreruptă a revistei și a suplimentelor sale specializate: „Curiar economic-legislativ”, „Relații financiar-valutare și comerciale internaționale”, „Generalizarea experienței înaintate în unitățile economice”. Totodată, se pot face comenzi pentru volumele de legislație economică comentată care sînt editate de revistă.